

mrtva priroda

bartolo katafi

Bartolo Katafi rođen je u Barceloni na Siciliji 1922. Završio je klasične studije i diplomirao na pravima. Radio je kao reklamni agent u Milanu do 1967. kada se vraća na Siciliju u tu pretežno živi do kraja života. Kao pesnik postaje poznat u svojim poznim tridesetim godinama. Pesničke zbirke su mu: »Podnevne mušice« (1958), »Kost, duša« (1964), »Suvi zrak ognja« (1972), »Silazak na presto« (1975), »Mart i njegove ide« (1977), i »Oktobarska seva« (1979). Sve njegove pesme sakupljene su po hronološkom redu — jer ih pesnik nije objavljivao naporedo sa njihovim nastajanjem — u knjizi »Pesme 1943-1979«. Umro je 1979. u Milanu.

Katafijeva poezija ne pripada ni jednom od vladajućih pravaca u italijanskoj poeziji. Ona je nastajala i živela odvojeno od njih, a međutim je, u stvari, registrovala i prihvatila sve promene koje su se u pesničkom jeziku događale. Tako smo dobili poeziju koja je, s jedne strane, imala sasvim određen stav prema tradiciji, a s druge, latentno proživljavala vreme u kojem je stvarana. Nasledena poruka italijanskog hermetizma i evropskog nadrealizma, izglobljena sintaksa nakon dekonstrukcije pesničkog jezika koju je izvela neoavangarda, poezija nadrealne i oniričke egzistencije, imaginarij katkad »ludih« metafora začimljenih groteskom i samoironijom, pa i postmodernističko razmišljanje o tekstu koje je karakteristično za mlade italijanske pesnike, jesu sve magistralna određenja ove poezije.

U OBRUČU

*Ovde u obruču već zatvorenom
u jednoličnom obliženju stvari
u zasunutoj sobi no ipak s prodrilim
dalekim svetlom sutona
može biti da se rada neka voda i neka magla
nepoznato more i lido
gde kao prvi moraš
otisnuti svoje stopalo
sišavši iz poznatog
broda, odmetniče
što odgoniš tutanj
trkom u sećanje,
duž lepih zavojnica školjke.
Blizak će biti cilj:
tamo upinje se crno
oko, naš
biser od smole jednako u vatrama,
zaklopljen između trepavica,
što namah, u buntovnom treptaju
useca čisti oval nule.*

STANARI

*Tresnuti vratima
okrenuti ključeve u bravi
mrtvaci u vašem krevetu
iza vaših vrata
i smrt neprekidno
kako ulazi i izlazi
gnevne nestrpljive ruke
na kvakama vrata
koraci
novi pristigli
s torbama i prnjama
s mešinama od vetra
nemirni vlasnici
tajne u sobama
vama mrtvima vama živima
usućenim koncem pribadam
veru i nadu
iskam blagost
stvorovi mog sprata
do pola ili sasvim
ukopani.*

KRETANJA

*Nije istina da se nije dogodilo ništa
kad si izvadio šaku iz džepa
i pružene ruke presekao vazduh
s leva na desno
odozgo nadole
dogodilo se da si pružene ruke
presekao vazduh
i to je imalo svoju težinu
vazduh više nije kao pre
presečen je.*

OSTATAK NEDOSTAJE

*Nedostajahu stranice
mermer sa epigrafom
beše iskrzan
dve samo reči
cetera desunt
ostatak nepotpun
nepotpuni vrh i podnožje
i sve ostalo nepotpuno
što vrh od podnožja deli
cetera desunt... cetera desunt...*

dušan zivlak

*reči na zabatu praznog svetilišta
u kovtlacu sa vetrom kao da bi nam rekle
samo nas ima
sve ostalo nedostaje
bilo je to ono što niste znali.*

ODLAZIM

*Jednog lepog dana odlazim
umoran sam i sit svega
ostavljam sobe
basamke stubišta
trunje i pepeo
i sve ostalo preostalo
u paketima i paklicama
koje će neko drugi otvoriti.
Na izlazu neko svetlo
preseca nebo
i čini ga golim ulegnutim strašnim
povlačim se u oklop od očnih kapaka
koračam i spotičem se
o paket o ispruženu ruku
o jecaj koji kaže
Ne gazi me nogama
ruku mi pruži.*

BEGUNAC

*Izvan kuće
izložen pogibelji*

*od ranog jutra
gonjen mislima
menjajući vozove tramvaje autobuse
začaran opet vidiš
britvu što sine jednom
dva puta na dan
na nedirnutoj polici
tvoje nespokojno lice u ogledalu
dok tvoja ruka
od jednog do drugog koraka u begu
vezana za tvoje bilo
pravi se da spava u džepu
vreba te i ne prestaje
da te lovi.*

HRČKOLIK

*Hrčkolik koji počela poznaje
alfabet maratona
glodar jalovih kilometara
skočivši na loptu
završim je u vazduhu
oko njene ose zavarene
za dva zida kaveza
sa četiri šape
čelo izbrazdano
ljeskave oči i njuška
pruženi ka horizontu
dovršavam tako beskrajna putovanja
na okruglom vozilu
moje usamljenosti
pticamaš u letu između prečaga
u tupom padu napokon klone
s teškim telom
na dnu kaveza ležim
noge raširene
nožica na grudima
ko napoleon prošavši sedan
sèvres sestriére senegal
a megera mi kaže jedi
čorbu od raži i repe
ne diraj džezvu
nije to tvoj akaciga
sada prestaje bat galopa
staje sve
odlazi plava
krčmarica pokošenog puka.*

SILAZAK NA PRESTO

*To nije zastoj u razmišljanju
jeste sticanje snage
i milostinje
smeštenih na vrhu stubišta
pre no što se preduzme
silazak na presto
i posvemašnje rasipanje
na dnu krševnom
oštrom opijajućem očajanja.*

I GDE BILO

*Ponekad u saklonu mog ugla
mislim da te stavljam u onaj zid
ili u onaj drugi
što se u uglu susreću
nikada međutim neću moći da te izložim
ili pomoću nevidljivih načina srca
na neko mesto da te odnesem
u meni si i gde bilo
poput šalitre
već dugo vremena nastanjuješ i zidove.*

S italijanskog: Dejan Ilić